

strehy a skúsenosti z nedávnych procesov SEA a EIA v oblasti mierového užívania jadrovej energie

**Peter SALZER
DECOM, a.s., Trnava
(RS NJF, Bratislava)**

Úvodné úvahy

Výber z posudzovaných činností

Niektoré spoločné aspekty

vodné poznámky

d 70-tych rokov bol pre potreby
plementácie jadrových zariadení a
nností v nich hodnotený vplyv na ŽP:

zadávacia bezpečnostná správa
definícia jadrovej bezpečnosti

Potreba hodnotiť vplyv na ŽP u JZ bola
predtým

vodné poznámky

ínos:

**Potreba multikriteriálnej analýzy
variantov \Rightarrow nástroj objektivizácie
rozhodovacieho procesu**

**Účasť verejnosti na implementačných
procesoch**

SEA

**yber z posudzovaných
nností**

**“historické” (pojazdné nádrže, JE A1,
nakladanie s kontaminovanými zeminami)**

Integrálny sklad RAO

MO 3,4

**Stratégia záverečnej časti jadrovej
energetiky (RS NJF)**

Činnosti okolo RÚ RAO v Mochovciach:

- **Sklad IRAO**
- **Rozšírenie RÚ RAO**

osudzovanie v minulosti

objazdné nádrže:

Neišlo o jadrové zariadenie, stavbu

Formálny prístup k naplneniu ustanovení
zákona \Rightarrow zlý precedens pre budúcnosť

JE A1

Dva procesy EIA:

- **Uvedenie do radiačne bezpečného stavu (I. etapa vyradovania)**
- **Vyradovanie po I. etape**

Účelový prístup zainteresovaných k vyradovaniu JE A1:

- **Vyňatie najproblémovnejších činností a zariadení z etapizácie,**
- **Formálny prevod objektov do iného jadrového zariadenia (TSÚ RAO)**

Posudzovanie v minulosti

kontaminované zeminy – príklad prístupu k
nápravným opatreniam

najprv rozhodnutie, potom hodnotenie

výsledok hodnotenia: vybudovanie skládky
kontaminovaných zemín nemá zmysel z hľadiska
ALARA ⇒ proces EIA nebol oficiálne spustený

nové prístupy v dôsledku politického rozhodnutia o
vybudovaní novej JE v Jaslovských Bohuniciach

**Dlhodobé skladovanie vyhoretého paliva
“away-of-reactor”**

Komplexná štúdia vyradovania JE V1

Integrálny sklad RAO

ôvodný zámer pred vyše 10 rokmi motivovaný
ultúrnením skladovania – skončením
kladovania RAO po objektoch JE A1

neny:

§ 37 Euratom Treaty (potreba oznamovania
ánu likvidácie RAO, kontaminácia zložiek ŽP v
om štáte – odporúčanie Komisie č.
99/829/Euratom)

rozhodnutie o premiestnení

zmena v účele

zmena v spôsobe skladovania RAO → vo

ktickej potrebe nového skladovacieho

riadenia

IO 3,4

Veľmi nekvalitná dokumentácia

Proces EIA nepodporoval žiadny schvaľovací

**Zásadný problém: deliaca čiara – hodnotenie
jadrovej bezpečnosti/hodnotenie vplyvu na Ž**

**Politické a manažérske rozhodnutia
predchádzali procesu EIA ⇒ variantnosť**

Čo v JE má byť predmetom utajenia?

**Problémové konania o posudzovaní
cezhraničného vplyvu**

Porušenie Aarhuského dohovoru

Stratégia ZČJE

Schválená MH SR a akceptovaná vládou (máj 2008)

SEA s celoštátnou pôsobnosťou – skoro
plná účasť verejnosti

veľmi dobré stretnutie s rakúskymi expertmi

hlavný problém: neimplementácia stratégie v
poslednej etape nakladania s vyhoretým
odpadom – vývoja hlbinného ukladania zo strany
Ministerstva, ktoré stratégiu schválilo (napriek
smernici EÚ č. 2011/70/Euratom)

Aktualizácia Stratégie: v súčasnosti.

RÚ RAO Mochovce

klad IRAO

motiváciou nie je objektívna potreba, ale neefektívna
vzájomná komunikácia oboch dozorných orgánov pri
príprave a implementácii legislatívnych predpisov

rozšírenie RÚ RAO

vybudovanie nových úložných štruktúr:

- Podobných existujúcim
- Úložisko VLLW

cesy EIA v štádiu:

záverečné stanovisko MŽP SR

vypracovávanie posudku/záverečné stanovisko

akane aktívna účasť verejnosti

iektoré aspekty

kácia ustanovení zákona

ožaduje sa formálne a i vecne jednotný prístup
dokumentácii EIA a priebehu procesu bez ohľad
a situáciu:

Nová činnosť (ale v čase jej prípravy, nie ako u MO 3)

Nevyhnutelný dôsledok predchádzajúcej činnosti – n

vyradovanie jadrových elektrární, dlhodobé nakladan

RAO a VJP – triviálna diskvalifikácia nulového varian

Nápravné opatrenia – ich potreba by mala vychádzať

striktne z princípu ALARA – často je práve nulový var

optimálny

tále chýbajú metodické usmernenia

iektoré aspekty

kácia ustanovení zákona

rčovanie rozsahu hodnotenia – tendencia
mechanicky spájať všetky požiadavky stanovís
ámeru

rátane požiadaviek nesúvisiacich s vplyvom na
ochrana zdravia a bezpečnosť pri práci,
rofesionálne ožiarenie,...)

praxi sa javí potreba podstatne aktívnejšej ú
o strany dozorného (povoľujúceho) orgánu –
diný z troch účastníkov scopingu pozná odbor
ránku činnosti

iektoré aspekty

**ako nástroj (objektivizácie) rozhodovacieho
cesu implementátora**

ový problém pri procesoch EIA v jadrovej obl

nastavenie variantnosti

**drvivej väčšine formálne/uskutočňuje sa po
atí rozhodnutia a spôsobe implementácie činn**

iektoré aspekty

n procesu EIA a procesu hodnotenia jadrovej
ečnosti.

vý problém v „kauze“ MO 3,4

vyť riešený najneskôr pri scopingu, ale nebol. Riešil sa až a
riori pri hodnotení pripomienok, hlavne z Rakúska (vyše 2
dpísaných korešpondenčných lístkov s výhradami týkajúci
rovej bezpečnosti); spolu 13 otázok rakúskej strany
cich sa jadrovej bezpečnosti.

ré zodpovedané na verejných prerokovávaniach.

mkou problematiky „security“ by nemalo byť nič z
čnostnej dokumentácie utajované.

iektoré aspekty

ste

obo nežiaduci stav:

stuje exaktný vzťah medzi legislatívne ustanovenými
itami ožiarenia obyvateľstva z titulu výpustí a limitnými
lnotami aktivít bezpečnostne významných rádionuklidov
ustiach, vyhovenie ktorým je predmetom monitorovania

ematika nemá dostatočnú prioritu, ani v procesoch EIA.

iektoré aspekty

ť verejnosti

blast' nakladania s RAO a VJP:

„DAD (Decide-announce-defend) is dead“

e proces EIA sa nestal nástrojom rozhodovacieho procesu, je ú
rejnosti na ňom veľmi malá.

ava:

asadná zmena prístupu implementátora v danej veci (otvorená
munikácia ďaleko skôr než „povinne“ v procese EIA)

stanovovanie a podpora lokálnych občianskych skupín a iniciat
vyšovanie odborného povedomia verejnosti

tvorenie systému ekonomickej stimulácie lokalít nad rámec
vinných odvodov

proces EIA sa za cca 18 rokov nestal v jadrovej oblasti prostriedkom objektivizácie rozhodovacieho procesu smerom k nájdeniu variantu činnosti, ktorý by bol najlepším kompromisom medzi zámermi implementátora a vplyvu na ŽP

nestal sa nástrojom, pomocou ktorého by implementátor presvedčil verejnosť o oprávnenosti a odbornej úrovni svojich zámerov. Nízka úroveň záujmu a zaangažovania verejnosti s výnimkou MO 3,4)